

Nòrònnaw -ma , -man , -lama bamanankan na

A. BARI †
[Bènba kan dungew]

Sèbènbaliya bè na ni ferèke ceman ye kan na . Bamanankan Fòbaga ceman tè kòndòrò -ma ni -man bò nyògòn na , sanko minnu kòròbalen y'a dege . Minnu bè danyè dòw nunnafò leban bin [ka-lan/kala , nkalon don/nkalo do , den/de ...], olu bè -ma ni -man ferèke tò juguya . Kow Fincogo ka kan , nka u m̀nimònicogo man kan : jima ni jiman , nègèma ni nègèman , jèma ni jèman ... nin si ni si tè kelen ye :

nòndò jima : ji kèra nòndò min na .

nòndò ye fàn jiman ye : a bè ji sawura de la , fàn kologèlèn tè.

bolo nègèma : nègè bè bolo min na .

bolo nègèman : bolo min ye nègè ye .

nyè jèma : jè bè nyè min kan .

nyè jèman : min bèè jèlèn don .

-ma ni -man bè tògò yèlèmè ka kè mankututògò ye .

I° -ma mana nòrò tògò min na , o bè lahalaya dò Fò ka fara fèn sawura kan : nòndòma , kògòma , dusuma , hakilima , sarama , danma , nafama ... ; -ma sina ye -ntan ye : nòndontan , kògòntan , dusontan , hakilintan , sarantan , danntan , nafantan ...

-ma tè nòrò mankutu ganana na [mankutu min tè se ka tògò jòyòrò ta : jan , ca , surun , fègèn , telin , magan , farin , bon , timi , kalan , kunan , misèn ...] Fo n'a bè tògò majamu : denmisènma .

Kòlòsi : mankutu minnu tè tògò majamu , fo k'a jansa dòròn , -ma

tè nòrò olu la abada : bon , ca , fusa ...

2° -man bè nòrò tógò wali mankutu la ka fèn sawura yàrà fò :
càman , misèman , nàgèman , gàlèman , muguman , binkèman ,
kalanman , nyuman , duman .

3° -lama [la + ma] ye nòrònnakulu ye . A b'a jira ko fèn bè
sawura wèrà la min t'a sawura kòrò ye : mògò waralama ; cè
jurulama ; jamana kununna ka di n'a bilama ye ; wara dalama
man nyi ; a kèlènyininama don ; i munna ye nin kè ?....

Kòlòsi : -lama bè se ka nòrò bilankò fana na : kurun sanfèlama
ka telin n'a dugumanma ye .

-lama tè nòrò mankutu ganan na , fo n'a kèra

a) mankututògò ye :

Farin	farinman	farinmannama
surun	surunman	surunmannama
nyi	nyuman	nyumannama

b) majamu ye :

cè farinname
cè surunname
kolo kunbalama

N'an ye nin bèè baamu , an b'a fò ko :

-man bè sawura yàrà fò ;

-ma bè sawura wèrà fò ka fara fèn sawura kan ;

-lama b'a jira ko fèn bè sawura wèrà la .

O de y'a to u fereke man go .

Danyèko / Terminologie

nòrònnaw : les affixes ; kòrò : le suffixe ; nunfè : la na-
salisation ; mankutu : le qualificatif ; mankututògò : le nomi-
nal qualificatif ; sina : le contraire ; majamu : l'épithète ;
jansa : l'attribut ; bilankò : la postposition .